

EFFEKTEN AV KORONA PÅ KULTUR, IDRETT OG FRITID MEDIO 2021

Sett fra Bergen kommunes barnefamiliepanel og Bergen kommunes koronapanel/BIE studien.

BERGEN
KOMMUNE

Rapportserie fra Bergen kommune, Byrådsavdeling for kultur, mangfold og likestilling, Seksjon for strategi og analyse:

1. Bergen kommunes barnefamiliepanel: Kart-app med barns deltagelse i fritidsaktiviteter <https://barnefamiliepanelet.shinyapps.io/kart/> (April 2020)
  2. Koronatiden i Bergen - Oversiktsrapport (August 2020)
  3. Kjennskap og bruk av noen bergenske kulturarenaer. (Oktober 2020)
  4. Kven deltek og kva kostar det? – Barn og unges fritidsaktivitetar i Bergen (Mai 2021)
  5. Effekten av korona på kultur, idrett og fritid medio 2021
- Rapporter er tilgjengelige på Bergen kommunes nettsider. Kontakt for rapportserien er William.Hazell@Bergen.kommune.no.

Om rapporten:

Rapporten ble ferdig stilt i september 2021.

Bergen kommunes koronapanel/BIE studien har stilt spørsmål om deltagelse i kultur- og idrettsaktiviteter før og under korona (januar 2021). I tillegg har det vært ett felt av Bergen kommunes barnefamiliepanel under korona (mars-juni 2021). Sammen gir disse undersøkelser et bilde av konsekvensene av pandemien for bergensernes kultur, idrett og fritid.

Seksjon for strategi og analyse ved Byrådsavdeling for kultur, mangfold og likestilling i Bergen kommune står bak Bergen kommunes barnefamiliepanel, mens et samarbeid mellom Bergen kommune og Universitetet i Bergen står bak Bergen kommunes koronapanel/ BIE studien. Rapporten er utarbeidet av rådgiver Åsgeir Kjetland Rabben.

Barnefamiliepanelet sine sider er

<https://www.bergen.kommune.no/innbyggerhjelpen/kultur-idrett-og-fritid/fritid/barnefamiliepanelet/barnefamiliepanelet>. Bergen

kommunes koronapanel/ BIE studien sine sider:

<https://www.uib.no/igs/135092/bergen-i-endring-covid19-studien-bie-studien>.

Forsidebildet viser Loddefjord maskeverksted på det lokale biblioteket i 2020 med tidsaktuell korona maske på den voksne og halloween-masker på ungene. (Foto: Kristi Guldberg)

BERGEN
KOMMUNE

Innhold

BYRÅD ELINE HAAKESTAD	4
SAMMENDRAG	5
1. DIGITAL KULTURBRUK.....	6
2. ENDRINGER I FYSISK DELTAGELSE FOR VOKSNE.....	8
3. HVORFOR VOKSNE IKKE HAR BRUKT FYSISKE KULTURTILBUD	15
4. BARN OG UNGES AKTIVITETER UNDER KORONA	20
5. KULTURELL AKTIVITET OG PSYKISK HELSE	23

BYRÅD ELINE HAAKESTAD

Håndteringen av koronapandemien har lagt store begrensninger på vår mulighet til å treffes og delta på kultur- og idrettsaktiviteter. Både de fysiske begrensningene og varsomheten mange har vist i møte med viruset har endret handlingsmønstrene våre.

Bergen kommunes koronapanel/BIE studien har stilt spørsmål om voksnes deltagelse i kultur- og idrettsaktiviteter før og under korona (januar 2021). I tillegg har det vært ett felt av Bergen kommunes barnefamiliepanel under korona (mars-juni 2021) som dekker endringene i barn og unges fritid midt i pandemien. Sammen gir disse undersøkelser et bilde av konsekvensene av pandemien for bergensernes kultur, idrett og fritid.

Dette er en enkel rapport som gir en kort status for effekten av pandemirestriksjoner. Nedstengning av samfunnet endret forutsetningene for alle aktiviteter som inkluderer et møte med andre mennesker. I tillegg ga frykten for smitte effekter på villigheten til å fortsette med enkelte aktiviteter.

Det vi ser i denne rapporten er at nedstengning og frykt har hatt ulik effekt på ulike typer aktivitet, og at medlemmer og publikummere melder om ulike forventninger til seg selv når det gjelder å gå tilbake til aktivitet. Disse tilbakemeldinger er en del av grunnlaget for arbeidet med å sikre at kulturlivet tar igjen det tapte nå når koronarestriksjoner faller fra.

Funnene i denne rapporten samsvarer med annen forskning på feltet, men gir viser samtidig bergenske nyanser, som naturlig følger av de særegne trekk ved vår kultur, idretts og fritidsliv.

For byrådet er det viktig at Bergens kulturliv skal ta tilbake det tapte og ta videre steg i årene fremover. For byrådet er det særlig viktig at grupper som tidligere hadde svakere tilknytning til frivillig kulturliv og organisasjoner, eller som sjeldnere enn andre deltok som publikummere, tas med i gjenåpningen og videreutviklingen av kunst og kulturlivet. De to panelene som denne rapporten omfatter er blant grunnlagene for at vi skal være sikre på at ingen faller utenfor, og at alle blir ivaretatt i rekrutterings- og publikumsutviklingsarbeidet. Rapporten gir et start-data for vår nye hverdag.

Eline Haakestad

Byråd for kultur, mangfold og likestilling, Bergen kommune

SAMMENDRAG

Rapporten dekker spørsmål fra to panel.

Bergen kommunes koronapanel/BIE studien har stilt spørsmål om voksnes deltagelse i kultur- og idrettsaktiviteter før og under korona (april/mai 2020 og januar 2021). Undersøkelsens sider er: <https://www.uib.no/igs/135092/bergen-i-endring-covid19-studien-bie-studien>. Hovedfunnene i rapporten er:

- Deltagelse i organiserte og egenorganiserte aktiviteter innen kultur, idrett, frivillighet, trossamfunn og med venner og i publikumsaktiviteter viser vesentlige fall i alle kategorier inkludert en rekke aktiviteter som foregikk privat som lesing og turgåing.
- Når det gjelder årsaker til at man ikke har brukt tilbud så er hovedgrunnen knyttet til pandemien, men, noe ulikt fra tilbud til tilbud, så har mange sluttet av årsaker knyttet til at de har funnet andre aktiviteter, inkludert egen-organiserte aktiviteter.
- Bruk av digitale kultur og samfunnstilbud øker med utdanningsnivå, totalt 46 % av de med høyest utdanning hadde brukt slike tilbud, mot 37 % av de med lavest utdanning.
- Mellom 19 og 29 % av brukerne har ikke lagt merke til hvor de digitale tilbudene er laget, men hos de som har merket seg dette har flertallet sett digitale kulturtilbud som er lokalt produsert.

Bergen kommunes barnefamiliepanel hadde to felt før korona og ett under korona (mars-juni 2021). Barnefamiliepanelet sine sider er <https://www.bergen.kommune.no/innbyggerhjelpen/kultur-idrett-og-fritid/fritid/barnefamiliepanelet/barnefamiliepanelet>.

- Det er et stort fall i barn og unges deltagelse og publikumsaktivitet. Det ser ikke ut som om fallet har rammet ulikt sosioøkonomisk.
- Også for barn og unge er korona grunner viktigst, men andre årsaker er også her vesentlige og mange er usikre på om de vil begynne (igjen) med aktiviteter etter pandemi perioden.

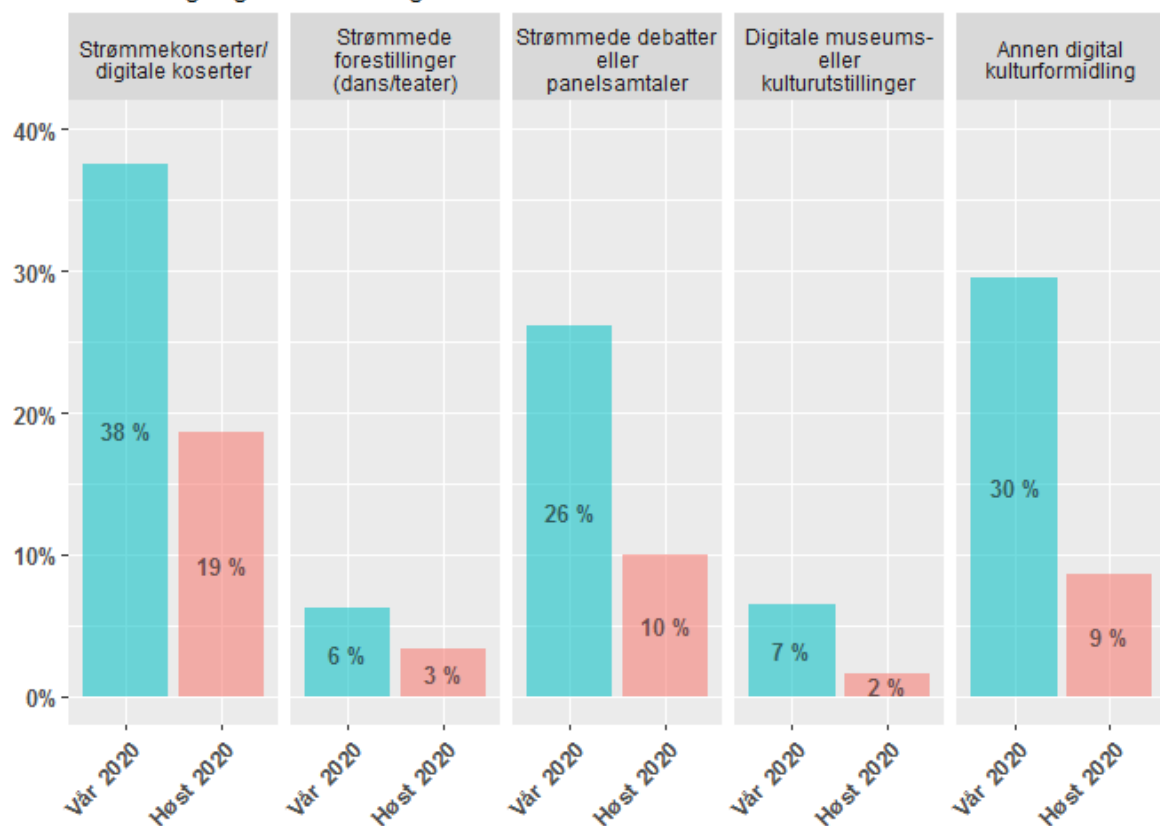
1. DIGITAL KULTURBRUK

I Bergen kommunes koronapanel/ BIE studien er voksne over 18 spurt om digitalt kulturbruk:

- Den digitale kulturbruken falt vesentlig fra våren 2020 til høsten 2020 (dvs i løpet av pandemien). Dette gjelder alle typer digitale kulturtilbud.
- Andelen som svarer at de har sett på strømmekonserten den siste måneden er halvert fra 38 % våren 2020 til 19 % om høsten.
- Bruk av digitale kultur og samfunnsstilbud øker med utdanningsnivå, totalt 46 % av de med høyest utdanning hadde brukt slike tilbud, mot 37 % av de med lavest utdanning.
- Blant de som har merket seg hvor de digitale tilbudene har blitt laget, har flertallet sett digitale kulturtilbud som er produsert i Bergen.

Har du brukt noen av følgende digitale tilbud den siste måneden?

Sammenligning av vår 2020 og høst 2020

Har du brukt noen av følgende digitale tilbud den siste måneden?

Type digitalt tilbud	Grunnskole	Videregående/ fagbrev	Høgskole/ uni opp til 3 år	Høgskole/ uni 4 år eller mer
Strømmekonsserter/ digitale konsserter	14 %	18 %	21 %	24 %
Strømmede forestillinger (dans/teater)	2 %	3 %	4 %	6 %
Digitale museums- eller kulturutstillinger	1 %	1 %	2 %	3 %
Strømmede debatter eller panelsamtaler	8 %	8 %	11 %	16 %

Har du brukt noen av følgende digitale tilbud den siste måneden?

Type digitalt tilbud	Grunnskole	Videregående/ fagbrev	Høgskole/ uni opp til 3 år	Høgskole/ uni 4 år eller mer
Annen digital kulturformidling	6 %	7 %	11 %	12 %
Har ikke brukt noen slike digitale tilbud	63 %	63 %	59 %	54 %

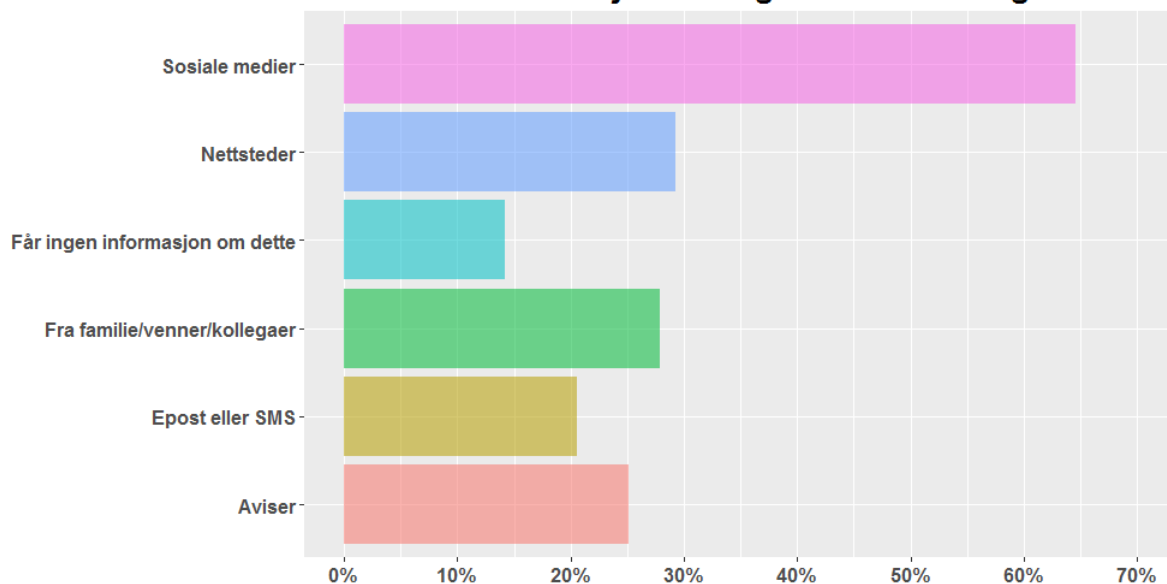
Har noe av de digitale produksjonene du har sett vært laget i Bergen?

Spørsmål bare stilt til de som har brukt de ulike digitale tilbudene

Type digitalt tilbud	Noe har vært laget i Bergen	Ingenting har vært laget i Bergen	Vet ikke
Strømmekonsserter/digitale konsserter	64 %	17 %	19 %
Strømmede forestillinger (dans/teater)	47 %	34 %	19 %
Digitale museums- eller kulturutstillinger	48 %	33 %	19 %
Strømmede debatter eller panelsamtaler	42 %	33 %	26 %
Annen digital kulturformidling	44 %	28 %	29 %

- Sosiale medier er den klart viktigste markedsføringskanalen for digitale tilbud, etterfulgt av nettsted, familie/venner/kollegaer og aviser.

Hvor får du informasjon om digitale kulturarrangementer?

2. ENDRINGER I FYSISK DELTAGELSE FOR VOKSNE

For bergensere over 18 år var det en sterk nedgang i organisert aktivitet under koronapandemien. Som det vil fremgå senere i rapporten er det sammensatte grunner til dette, men stengte aktiviteter, smitte og endrede vaner er blant årsakene.

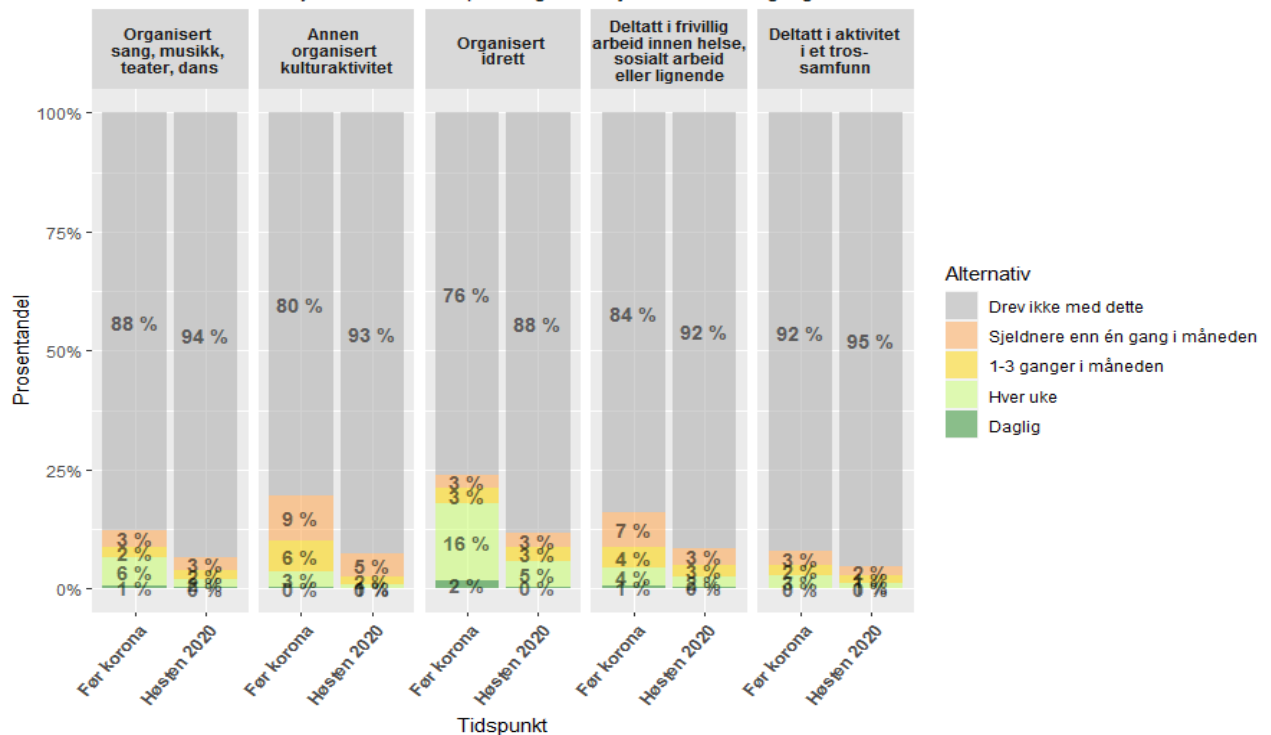
Figuren viser:

- Alle organiserte aktiviteter har et stort fall i deltagelse. Om lag halvparten av dem som drev med organisert sang, musikk teater og dans før pandemien oppgir å ikke ha ikke drevet med dette overhodet høsten 2020. Det samme er tilfelle for dem som drev med organisert idrett før pandemien, mens fallet er enda større for «annen organisert kulturaktivitet».
- De fleste av dem som rapporterer om deltagelse i organiserte aktiviteter under pandemien har deltatt relativt sjeldent sammenlignet med hva som var tilfelle før pandemien startet.

Deltagelse i organiserte aktiviteter før og under korona, hele befolkningen

Merk at "Før korona" er en ubegrenset periode, mens "Høsten 2020" er begrenset.

Dette må man ta hensyn til når man ser på kategorien "Sjeldnere enn én gang i måneden"

Det var også vesentlige fall i egenorganiserte aktiviteter. Kategoriene egenorganisert idrett og hobbyaktiviteter kan ha vært påvirket av stengte arenaer, de øvrige ikke.

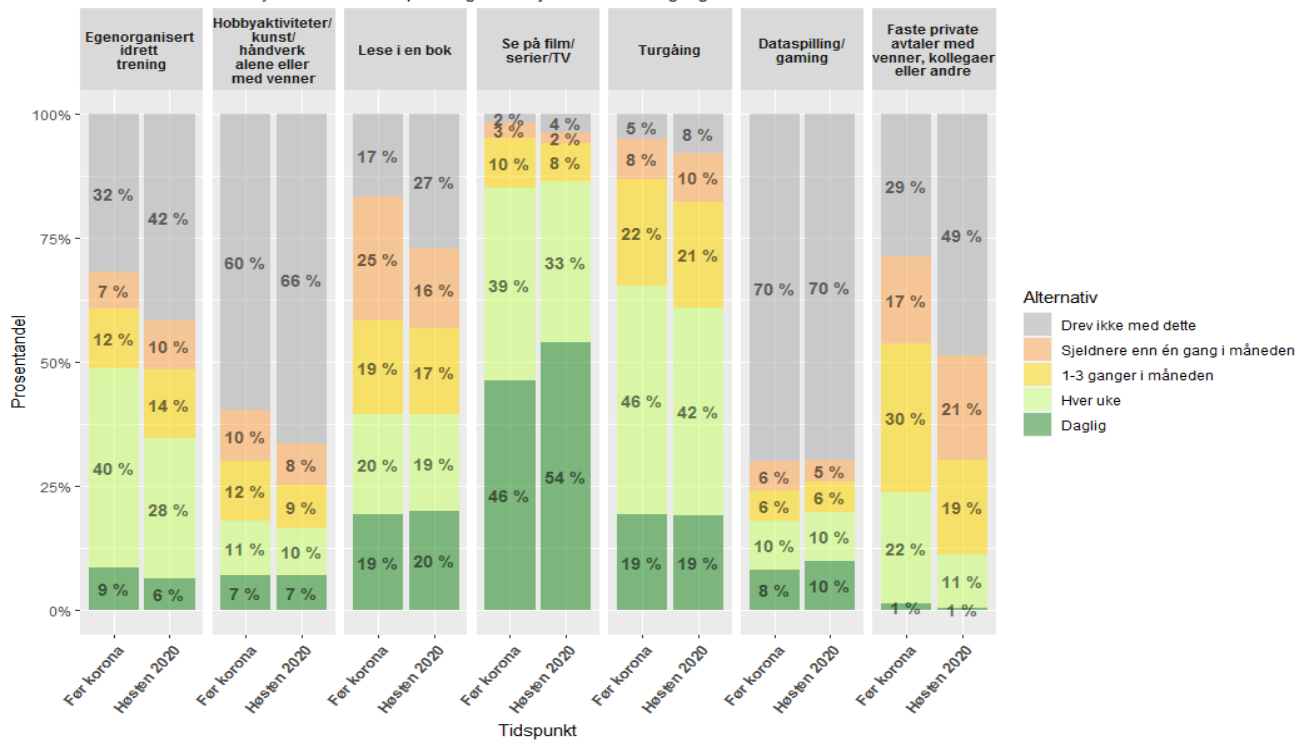
Figuren viser:

- Et gjennomgående stort fall, men mindre prosentvis fall enn for organiserte aktiviteter.
- Det er også fall i private aktiviteter som private avtaler med venner/kolleger, turgåing og lesing av bøker.

Deltagelse i egenorganiserte aktiviteter før og under korona, hele befolkningen

Merk at "Før korona" er en ubegrenset periode, mens "Høsten 2020" er begrenset.
 Dette må man ta hensyn til når man ser på kategorien "Sjeldnere enn én gang i måneden"

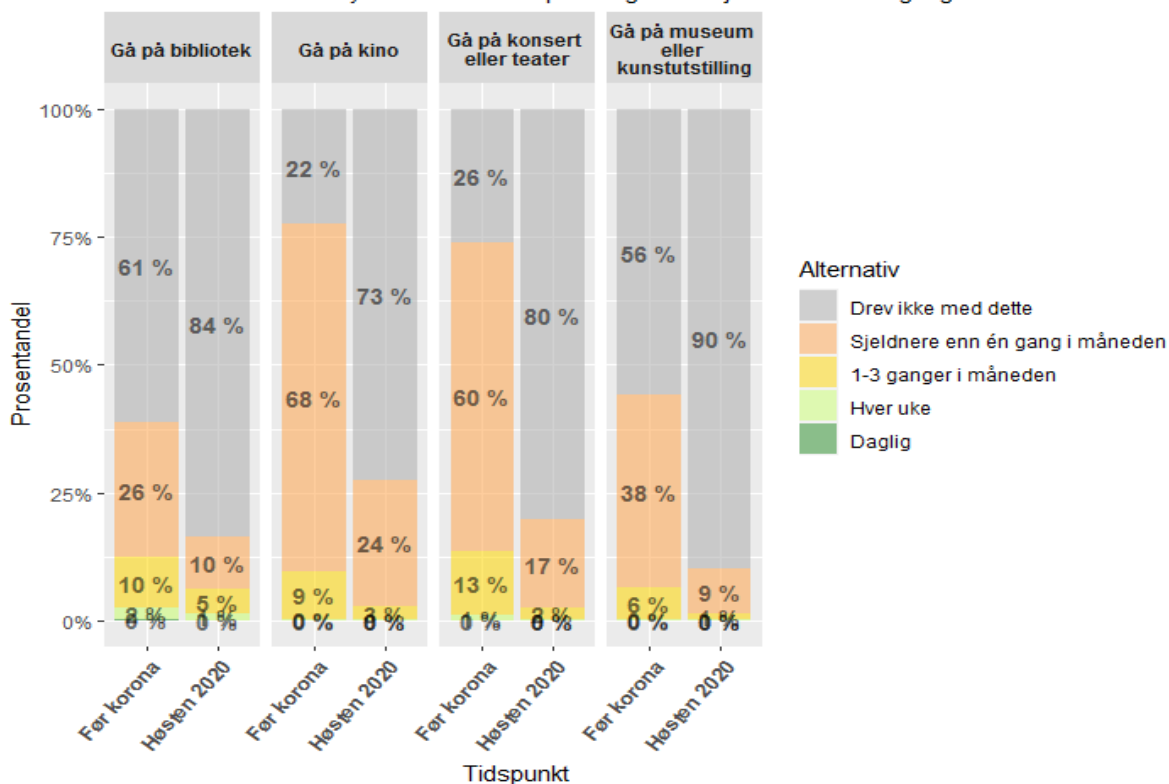
Publikumsaktiviteter er blant de deler av norsk samfunn som i størst grad ble rammet av pandemien, både fordi tilbud var i stor grad stengt/ begrenset, og fordi det var oppmerksomhet omkring farer ved å møte mange mennesker.

Figuren viser:

- Bibliotek hadde minst reduksjon, men likevel økte andelen av befolkningen som ikke brukte tilbudet fra 61 % til 84 %.
- Kino, konsert/teater og museum/kunstutstilling har også opplevd dramatiske fall i besøkstall.

Deltagelse i publikumsaktiviteter før og under korona, hele befolkningen

Merk at "Før korona" er en ubegrenset periode, mens "Høsten 2020" er begrenset.
 Dette må man ta hensyn til når man ser på kategorien "Sjeldnere enn én gang i måneden"

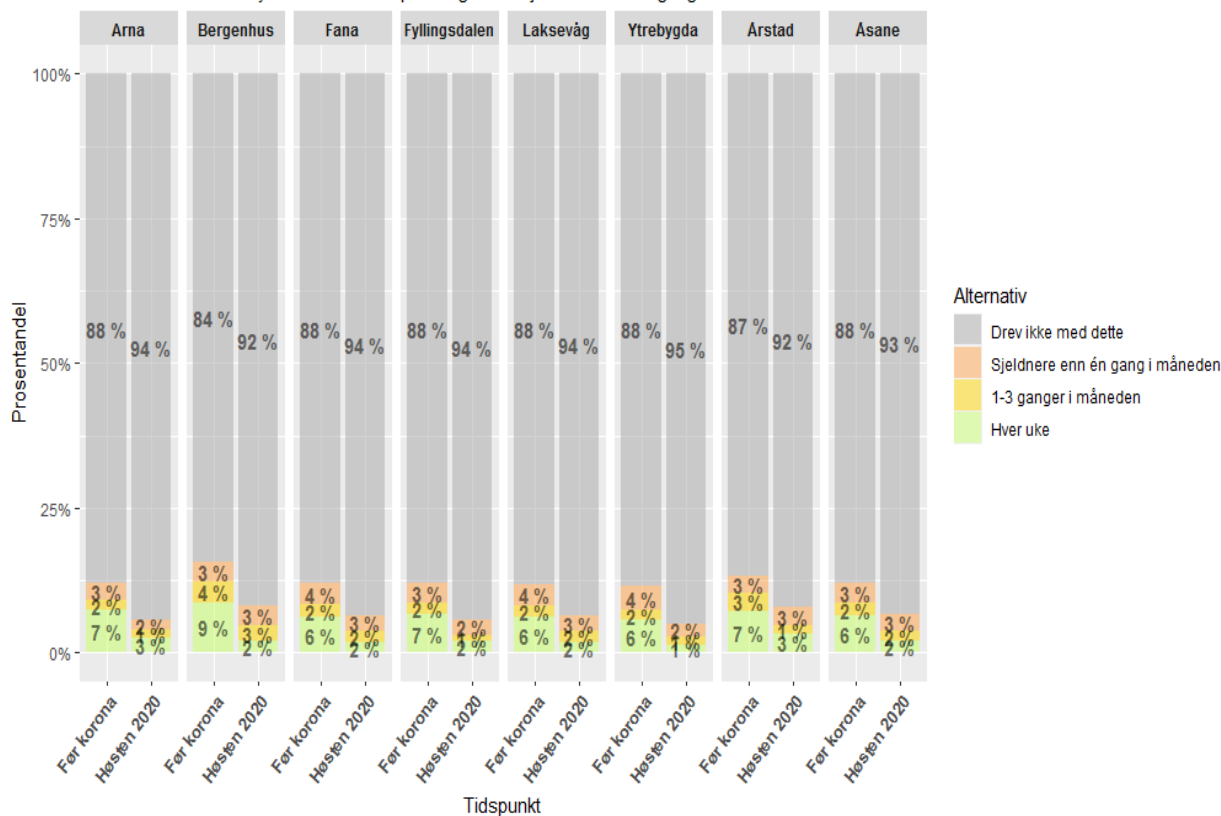

De neste figurene viser endringer i større detalj og fordelt etter utdanningsnivå eller etter bydel.

- Overordnet ser vi at fallet er omtrent det samme i de ulike bydelene. Det betyr også at ulikheter i deltagelse er videreført, men at ingen bydel er blitt særlig rammet.
- Også etter utdanning har tidligere ulikheter blitt videreført, men vi ser at de med høyest utdanning har redusert sin deltagelse i aktiviteter som foregår med andre i større grad enn de med lavere utdanning.

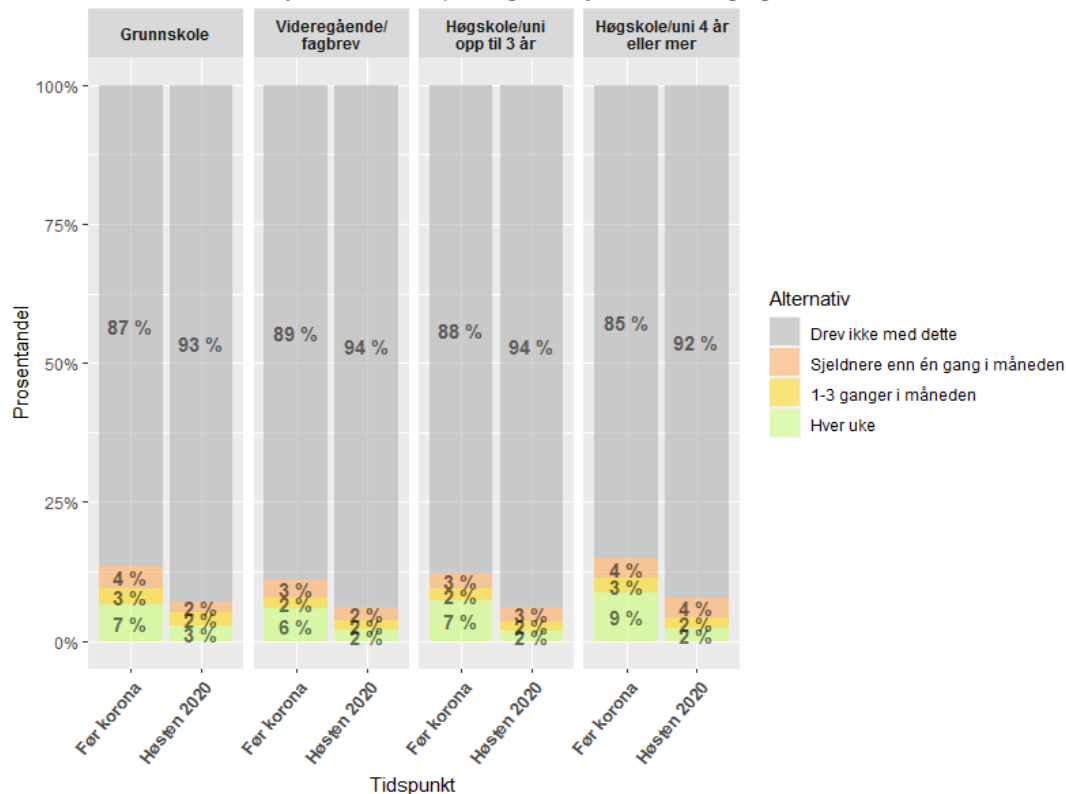
Endring i deltagelse i organisert sang, musikk, teater, dans

Merk at "Før korona" er en ubegrenset periode, mens "Høsten 2020" er begrenset.
 Dette må man ta hensyn til når man ser på kategorien "Sjeldnere enn én gang i måneden"

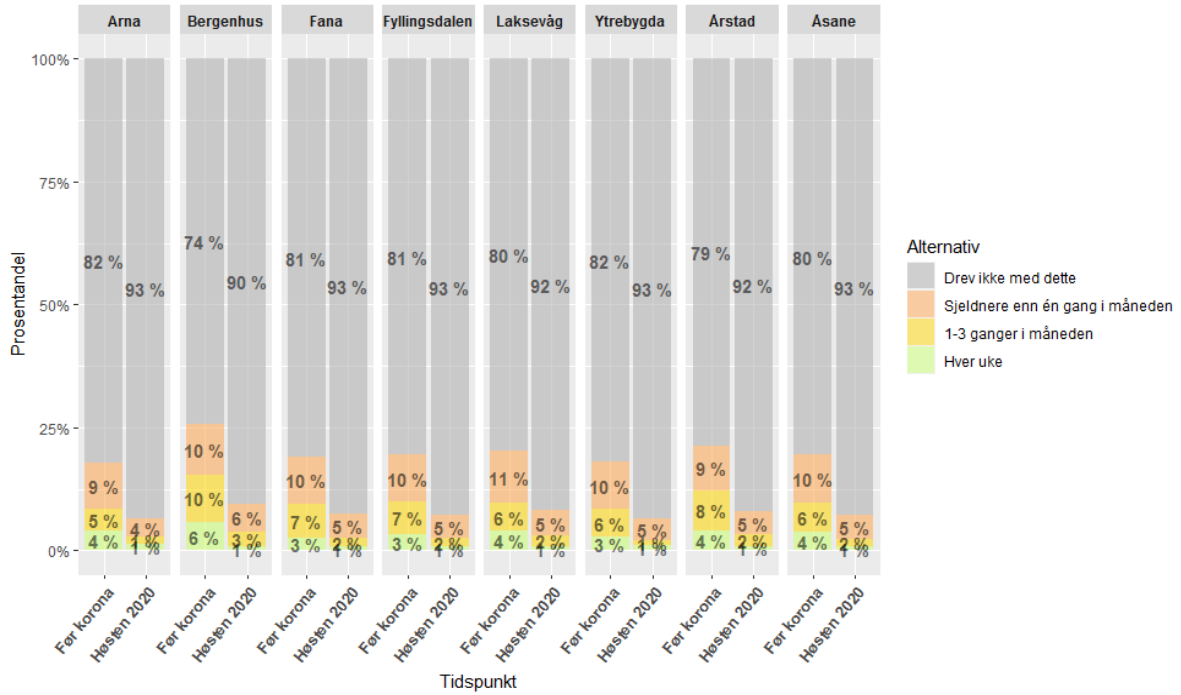
Endring i deltagelse i organisert sang, musikk, teater, dans

Merk at "Før korona" er en ubegrenset periode, mens "Høsten 2020" er begrenset.
 Dette må man ta hensyn til når man ser på kategorien "Sjeldnere enn én gang i måneden"

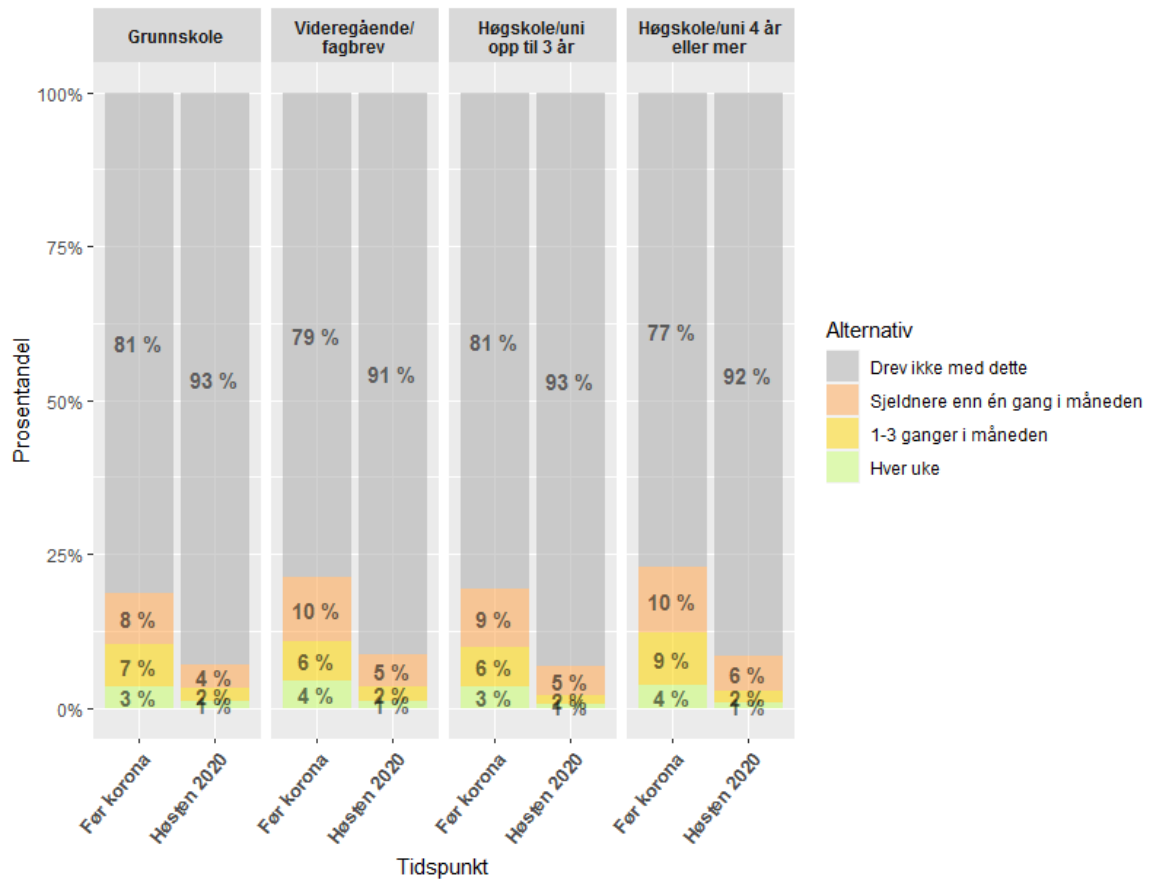
Endring i deltagelse i annen organisert kulturaktivitet

Merk at "Før korona" er en ubegrenset periode, mens "Høsten 2020" er begrenset.
 Dette må man ta hensyn til når man ser på kategorien "Sjeldnere enn én gang i måneden"

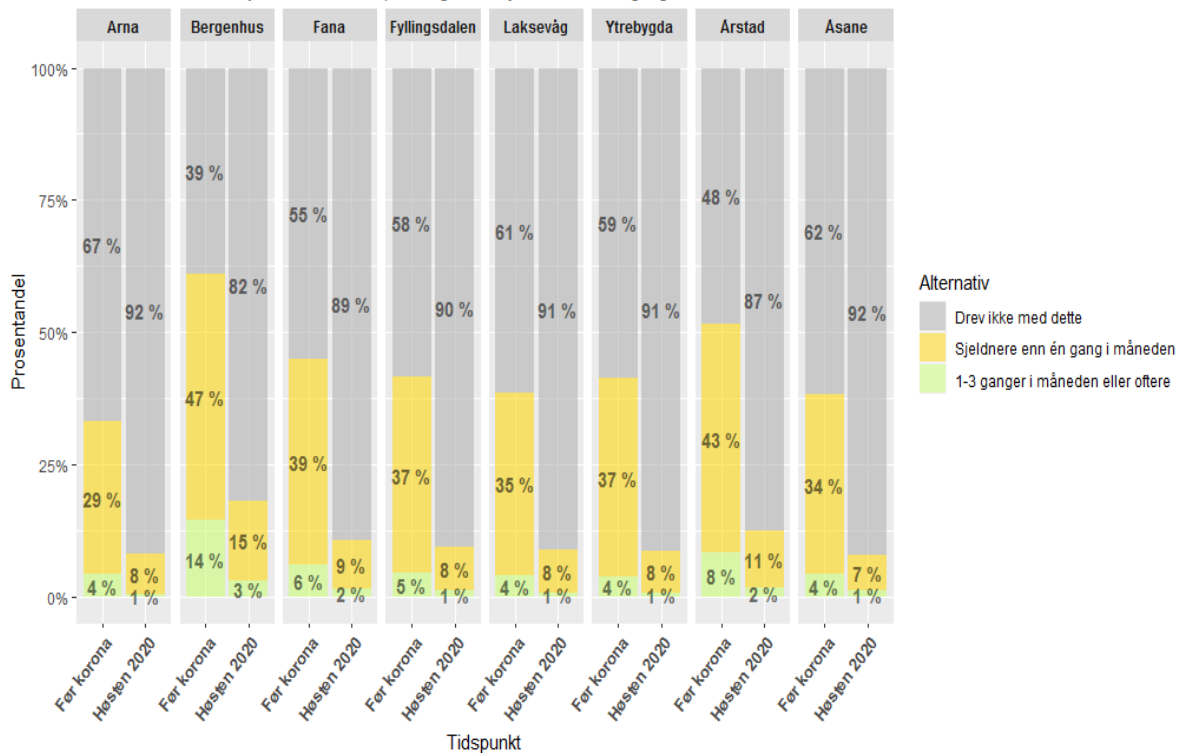
Endring i deltagelse i annen organisert kulturaktivitet

Merk at "Før korona" er en ubegrenset periode, mens "Høsten 2020" er begrenset.
 Dette må man ta hensyn til når man ser på kategorien "Sjeldnere enn én gang i måneden"

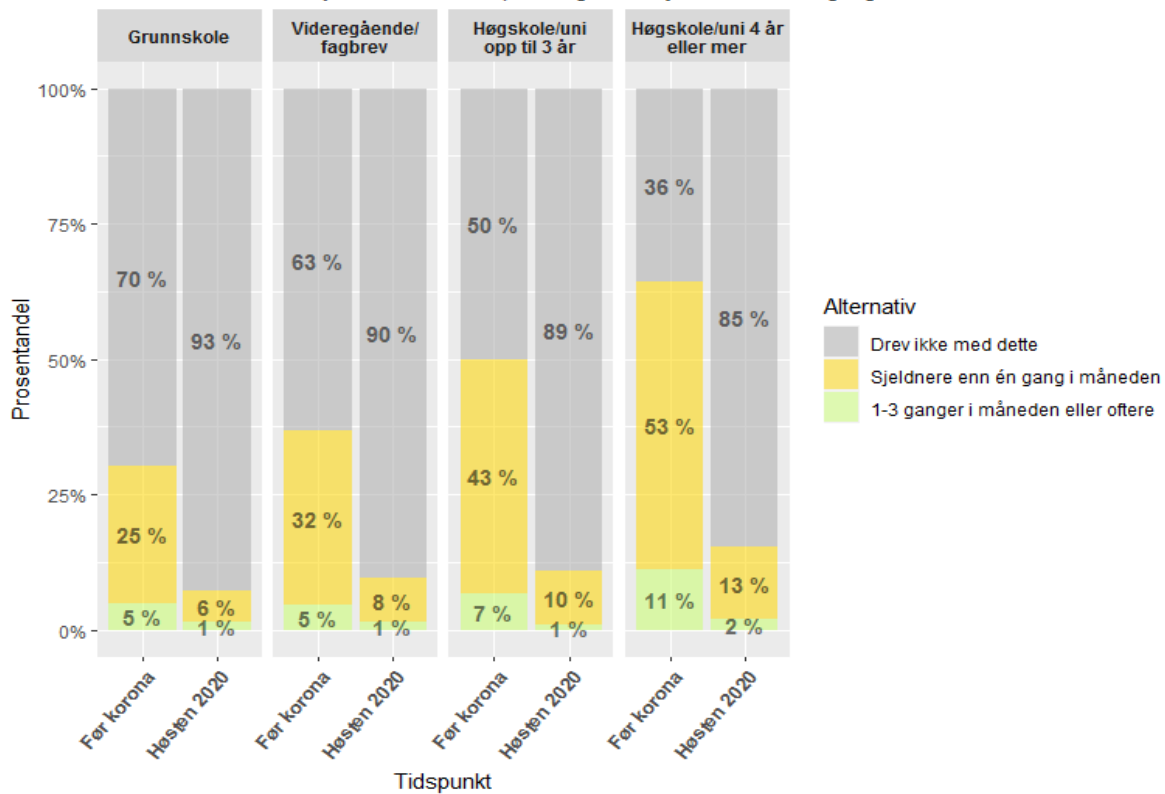
Endring i besøk av museum eller kunstutstilling

Merk at "Før korona" er en ubegrenset periode, mens "Høsten 2020" er begrenset.
 Dette må man ta hensyn til når man ser på kategorien "Sjeldnere enn én gang i måneden"

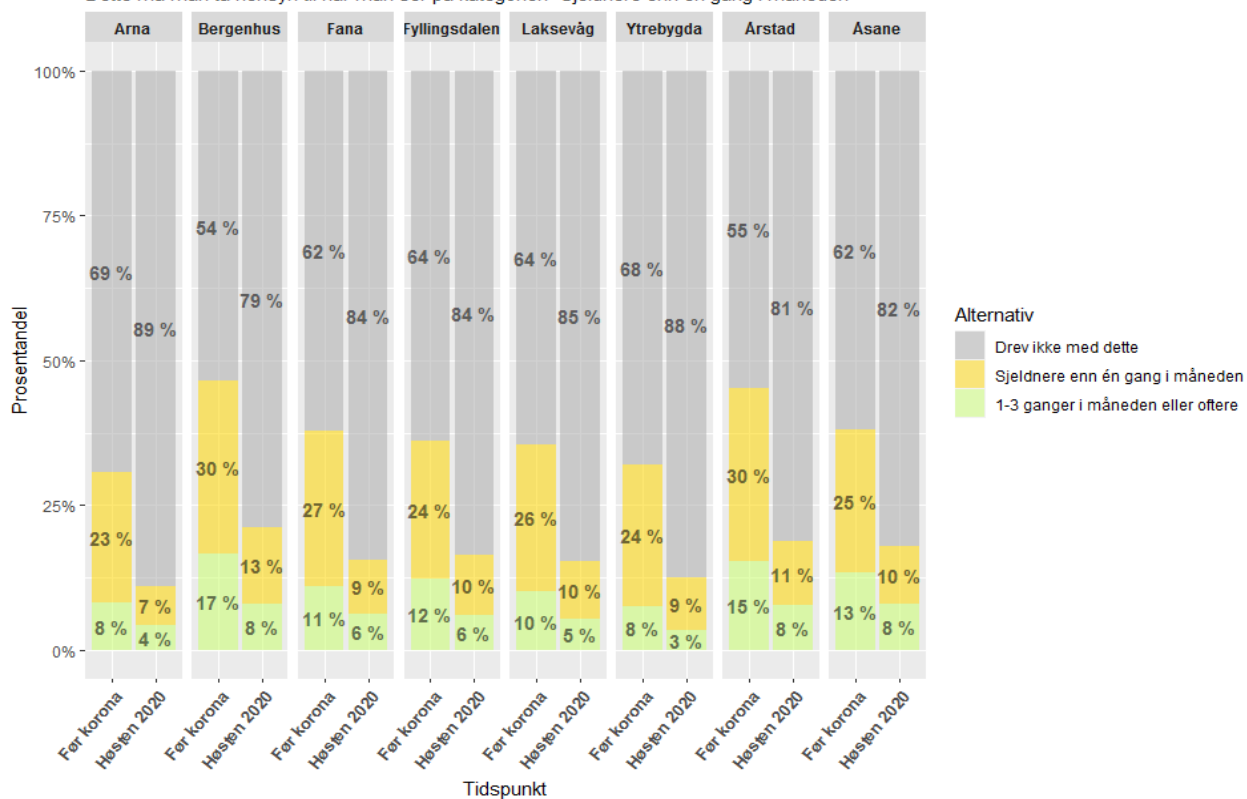
Endring i besøk av museum eller kunstutstilling

Merk at "Før korona" er en ubegrenset periode, mens "Høsten 2020" er begrenset.
 Dette må man ta hensyn til når man ser på kategorien "Sjeldnere enn én gang i måneden"

Hvor ofte gikk du på biblioteket? (Før korona og høsten 2020)

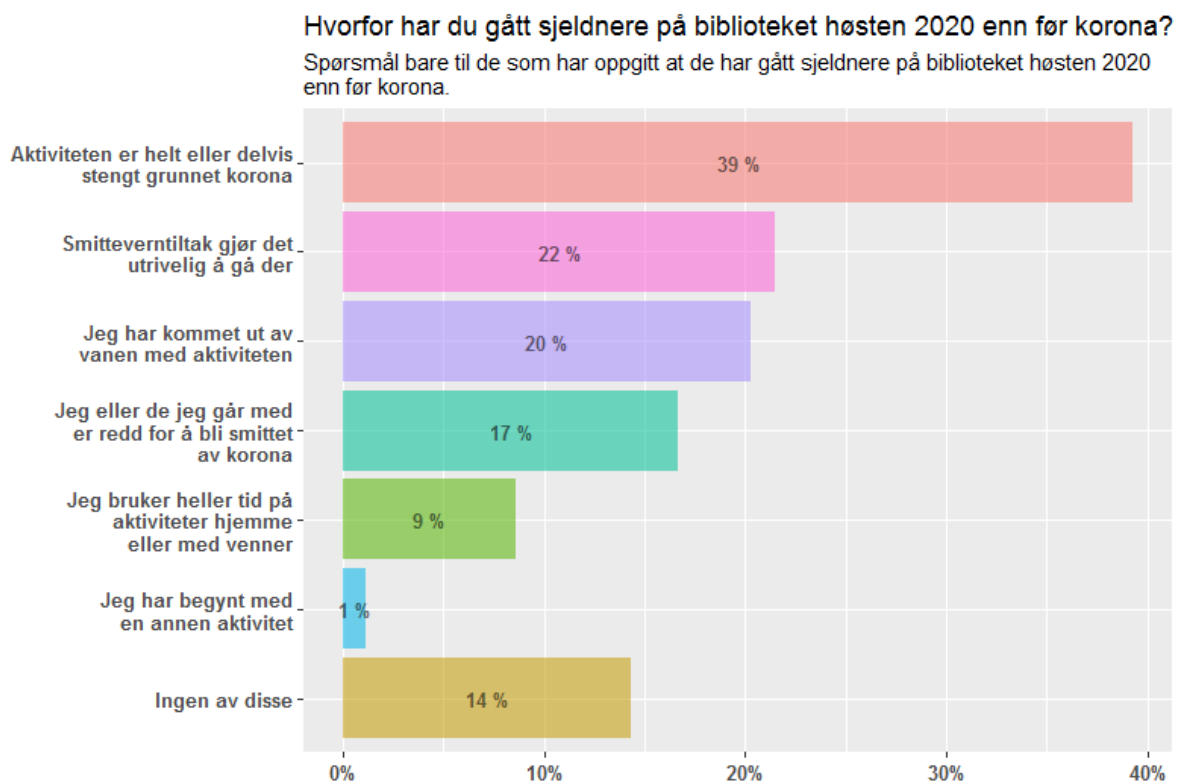
Merk at "Før korona" er en ubegrenset periode, mens "Høsten 2020" er begrenset.
 Dette må man ta hensyn til når man ser på kategorien "Sjeldnere enn én gang i måneden"

3. HVORFOR VOKSNE IKKE HAR BRUKT FYSISKE KULTURTILBUD

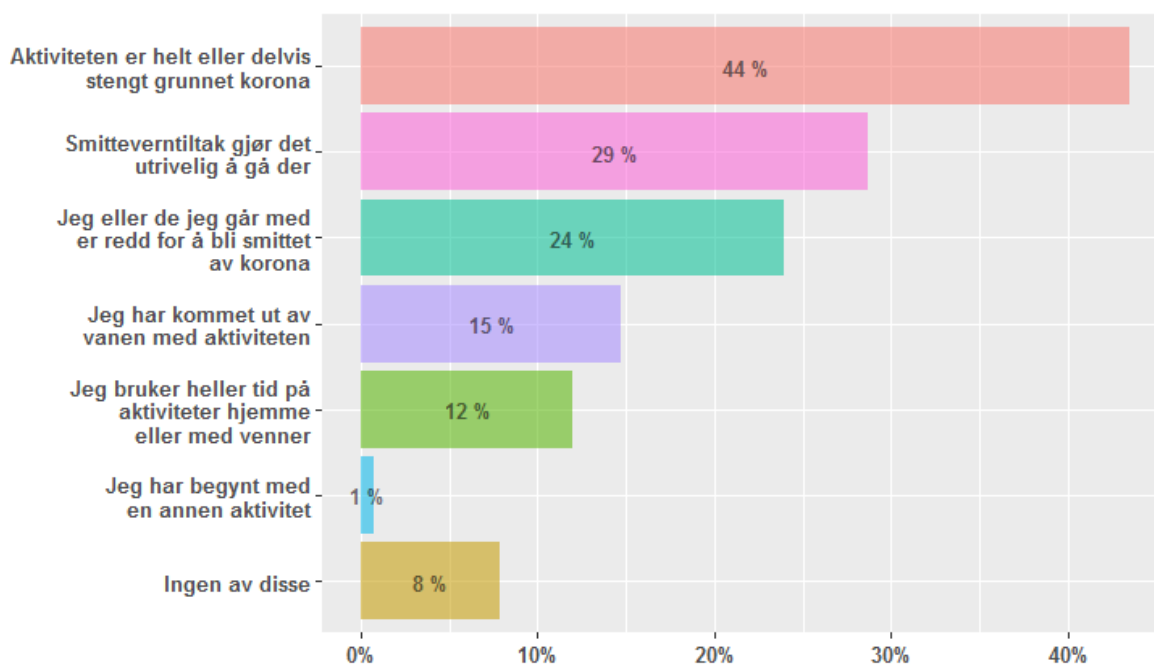
Det er spurt om de viktigste grunnene til at folk ikke har benyttet eller har benyttet seg sjeldnere av ulike tilbud. Noen av begrunnelsene er konkret knyttet til pandemien, andre kan ha mer varig betydning:

- At tilbud har vært helt eller delvis stengt har vært viktigste grunn, men andelen som oppgir dette som grunn varierer fra 39% for biblioteket til 73% for konserter og teater.
- Nest vanligste grunn er at smittevern tiltak har gjort det utrivelig å bruke et tilbud. Andelen som oppgir dette som grunn varierer mellom 22 og 29 % for publikumsaktiviteter og mellom 10 og 17 % for organiserte aktiviteter.
- Frykt for at man selv eller andre skal bli smittet blir oppgitt som grunn av mellom 12 og 24 %.
- En kategori som kan ha betydning for fremtiden er at mange har kommet ut av vanen med aktiviteten. Biblioteket har høyest tall her med 20 %, mens konserter og teater ligger lavest med 6 %.
- Mellom 4 og 12 % oppgir at de heller har brukt tiden på private aktiviteter hjemme eller med venner.

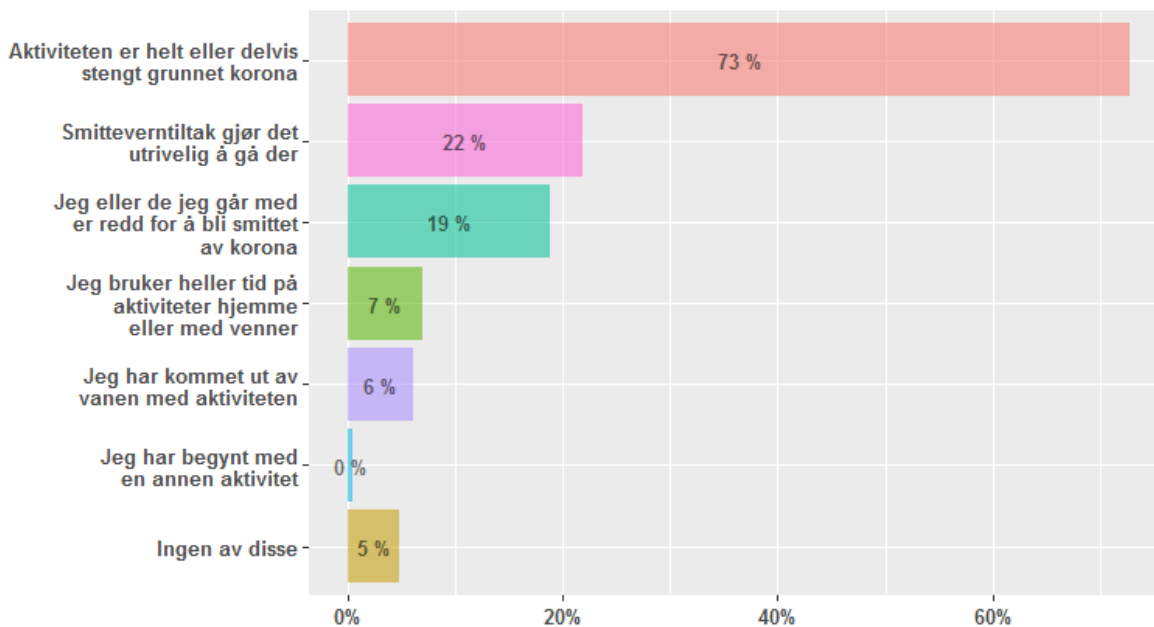
Hvorfor har du gått sjeldnere på kino høsten 2020 enn før korona?

Spørsmål bare til de som har oppgitt at de har gått sjeldnere på kino høsten 2020 enn før korona.

Hvorfor har du gått sjeldnere på konserter og teater høsten 2020 enn før korona?

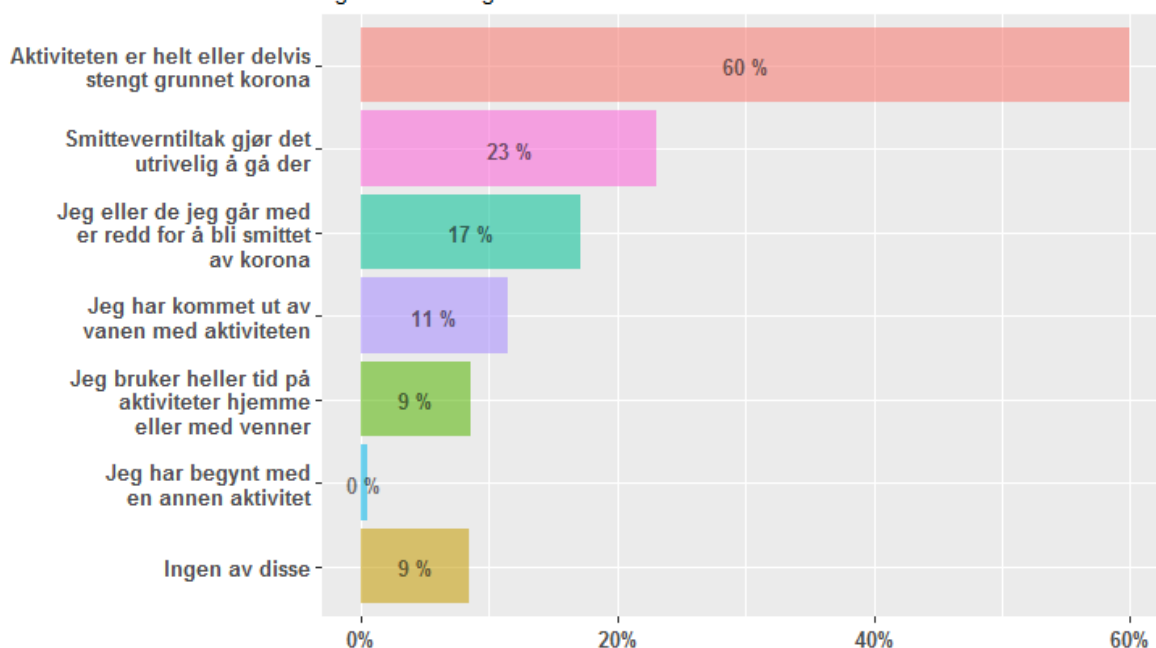
Spørsmål bare til de som har oppgitt at de har gått sjeldnere på konserter og teater høsten 2020 enn før korona.

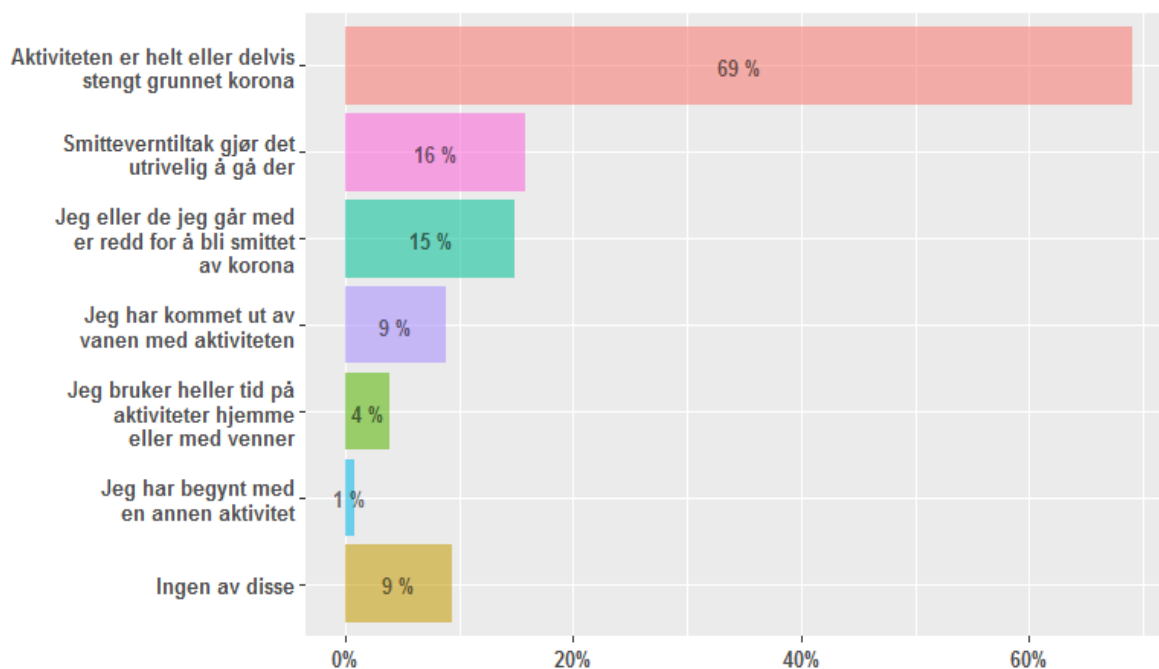
Hvorfor har du gått sjeldnere på museer og kunstutstillinger høsten 2020 enn før korona?

Spørsmål bare til de som har oppgitt at de har gått sjeldnere på museer og kunstutstillinger høsten 2020 enn før korona.

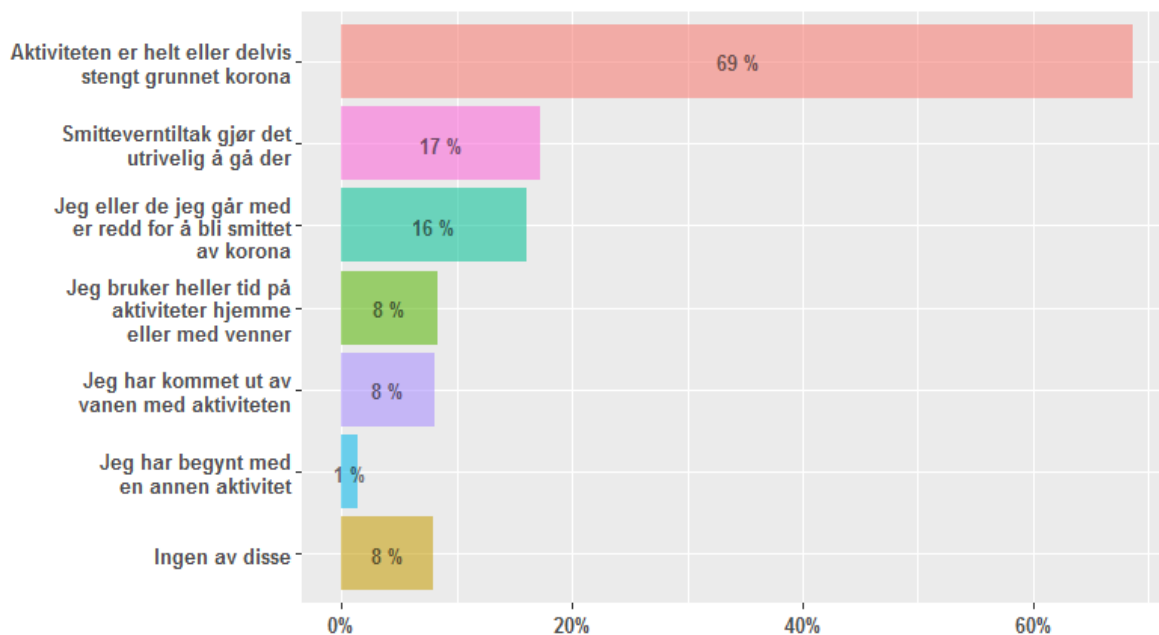
Hvorfor har du deltatt sjeldere på aktiviteter i trossamfunn høsten 2020 enn før korona?

Spørsmål bare til de som har oppgitt at de har deltatt sjeldere på aktiviteter i trossamfunn høsten 2020 enn før korona.

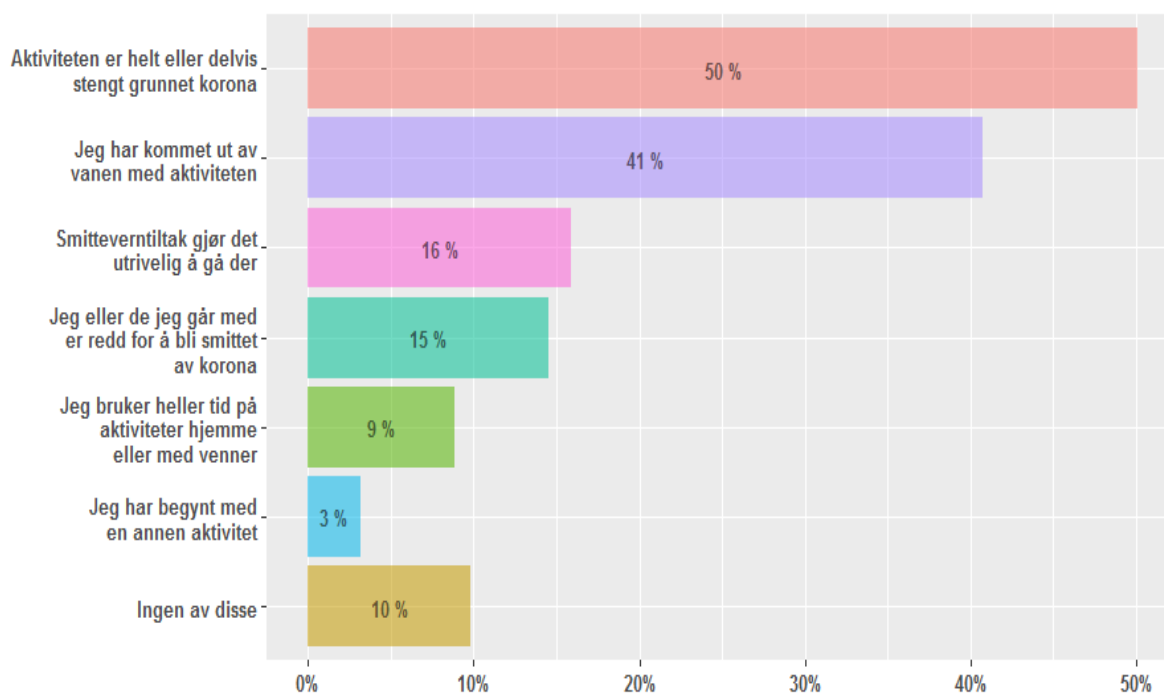
Hvorfor har du drevet sjeldnere med andre organiserte kulturaktiviteter høsten 2020 enn før korona?

Spørsmål bare til de som har oppgitt at de har drevet med dette sjeldnere høsten 2020 enn før korona.

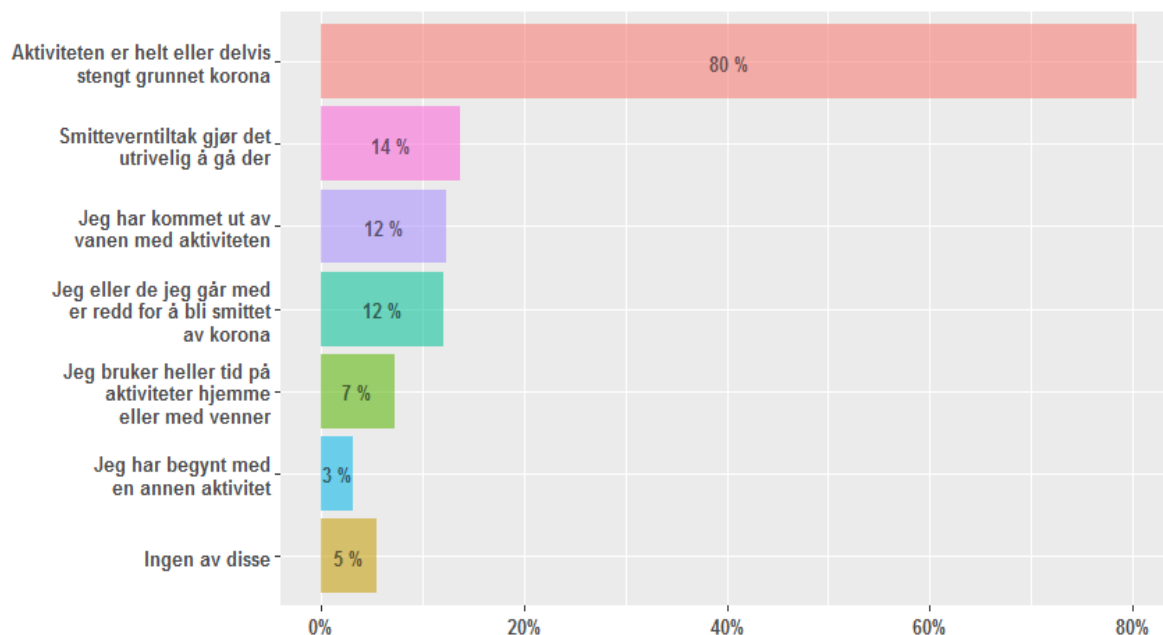
Hvorfor har du drevet sjeldnere med egenorganisert idrett høsten 2020 enn før korona?

Spørsmål bare til de som har oppgitt at de har drevet med dette sjeldnere høsten 2020 enn før korona.

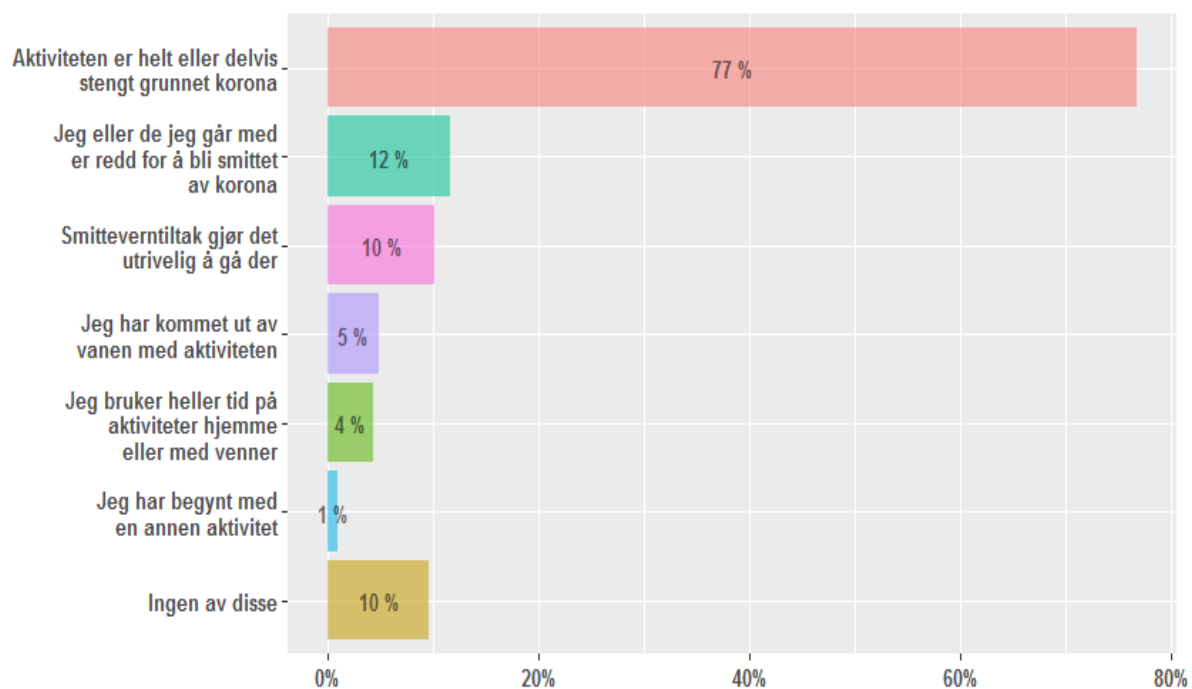
Hvorfor har du drevet sjeldnere med organisert idrett høsten 2020 enn før korona?

Spørsmål bare til de som har oppgitt at de har drevet med dette sjeldnere høsten 2020 enn før korona.

Hvorfor har du drevet sjeldnere med organisert sang, musikk, teater eller dans høsten 2020 enn før korona?

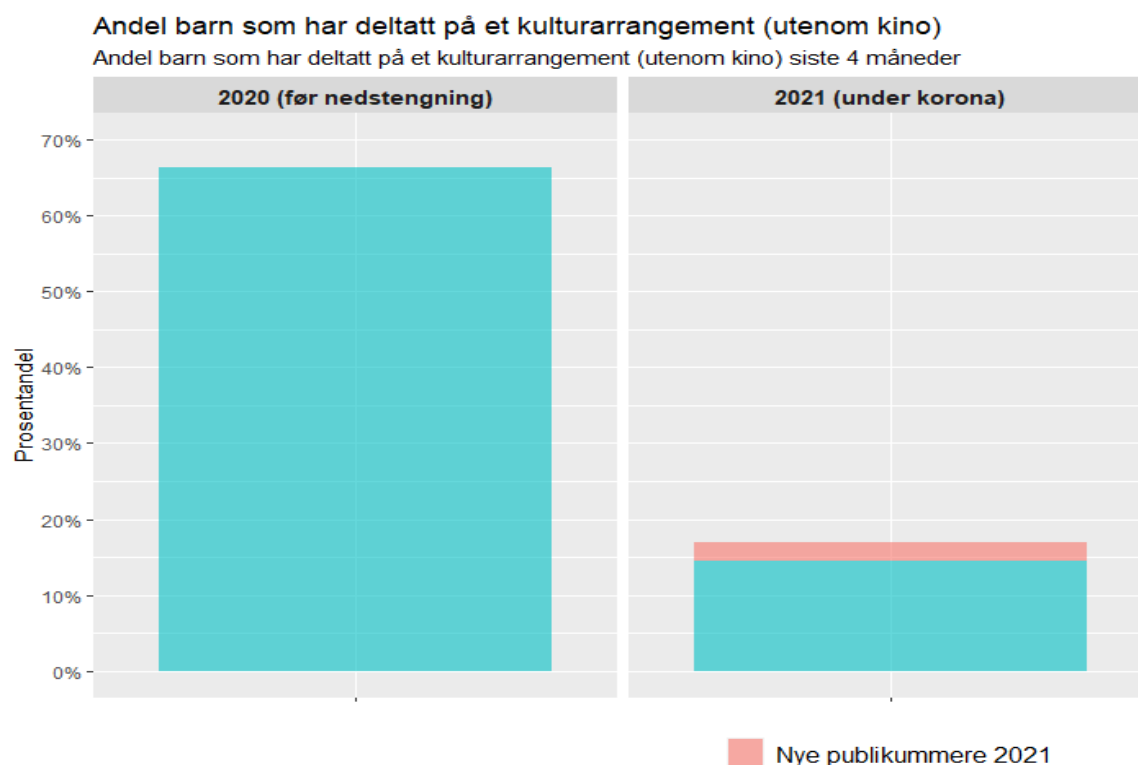
Spørsmål bare til de som har oppgitt at de har drevet med dette sjeldnere høsten 2020 enn før korona.

4. BARN OG UNGES AKTIVITETER UNDER KORONA

Bergen kommunes barnefamiliepanel gir data om barn og unge mellom 3 og 15 år før og under korona. Det foreligger en rekke rapporter knyttet til tiden før pandemien på panelets nettsider. Her gis en kort oversikt over endringer i aktiviteter i 2021. Det minnes om at restriksjoner for barn og unge var annerledes enn for voksne ved at barne- og ungdomsaktiviteter ble prioritert holdt åpent.

Barns deltagelse på publikumsaktiviteter har gått vesentlig ned i koronaperioden. Mens 67 % hadde deltatt på minst én publikumsaktivitet i løpet av fire måneder før pandemien, er tallet 17 % høsten 2020. Nye publikummere er de som var på et tilbud i andre, men ikke første periode.

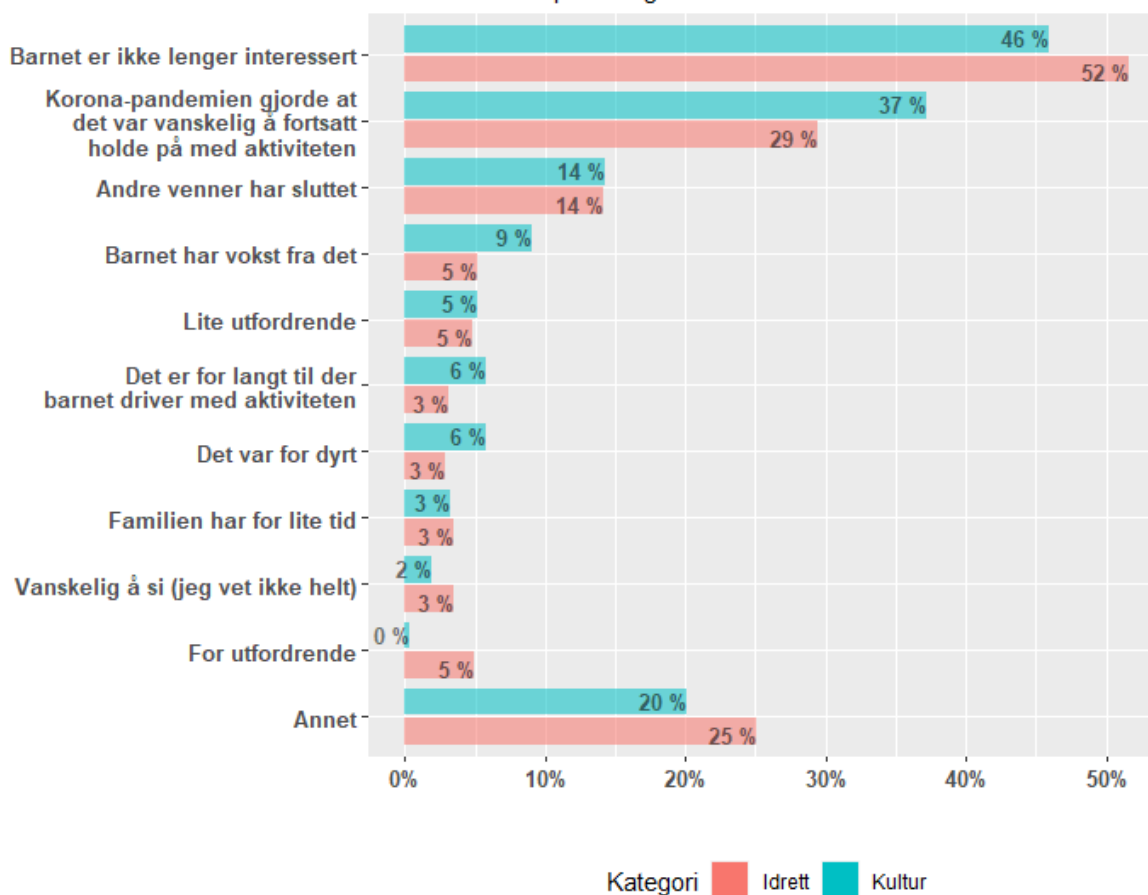

Figuren under viser årsaker til at barn og unge har sluttet på organiserte fritidsaktiviteter:

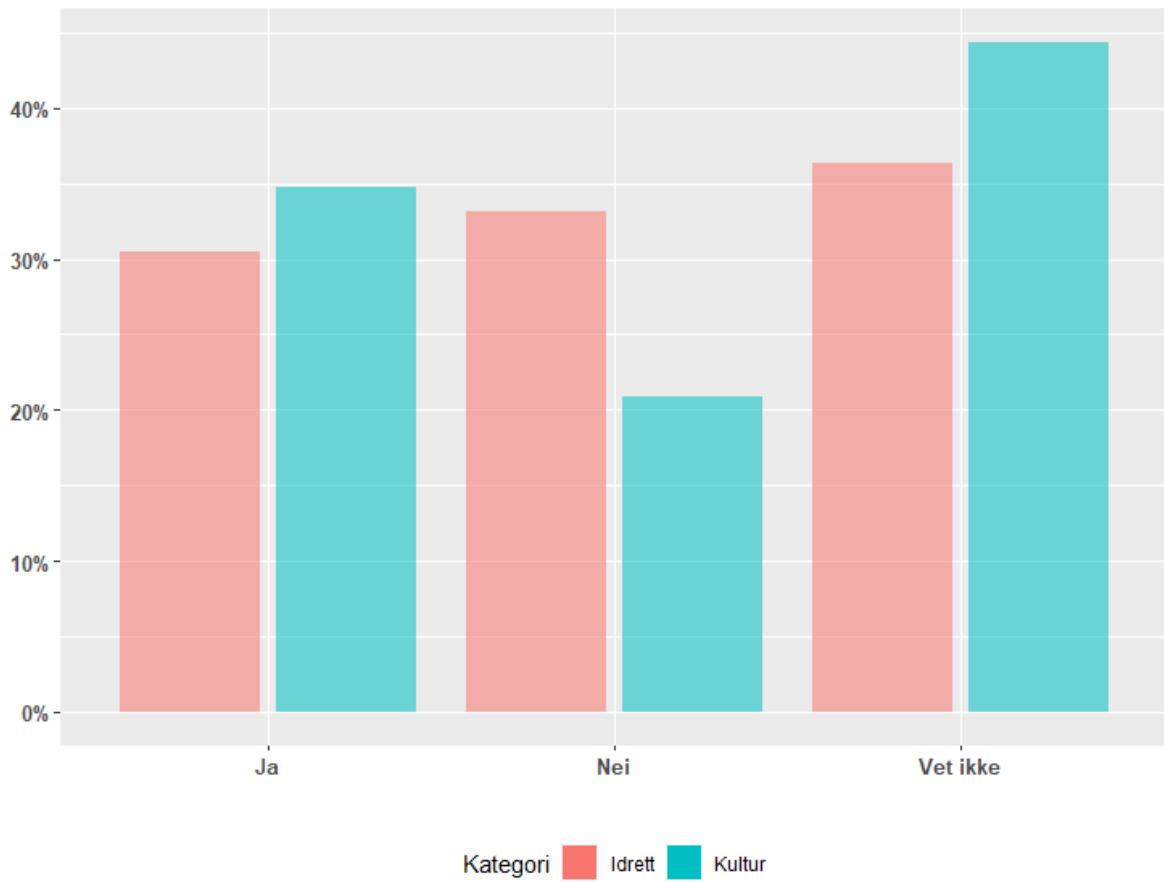
- Idrett rammes noe mindre enn kultur av korona-effekter. 29% av de som har sluttet med organiserte idrettsaktiviteter oppgir at korona-pandemien gjorde det vanskelig å fortsatt holde på med aktiviteten. Den tilsvarende andelen for de som har sluttet med kulturaktiviteter er 37%.
- Blant de som oppgir å ha sluttet på grunn av korona-pandemien, svarer rundt en tredjedel at det er sannsynlig at de kommer til å begynne igjen etter pandemien. Mange oppgir også å være usikre på dette.
- Av «vanlige» grunner til å slutte er manglende interesse hos barnet viktigst (rundt halvparten oppgir dette)..

Hvorfor har barnet ditt sluttet på en organisert kultur- eller idrettsaktivitet?

Spørsmål bare til de som har oppgitt barnet deres har sluttet på en organisert kulturaktivitet siden 2020.

Du har svart at barnet ditt sluttet på grunn av korona.
Er det sannsynlig at barnet begynner på nytt med aktiviteten når livet blir normalt igjen?
Spørsmål bare til de som har oppgitt barnet deres har sluttet på grunn av korona
NB: Feilmarginer på 6-8 prosentpoeng

5. KULTURELL AKTIVITET OG PSYKISK HELSE

I Bergen kommunes koronapanel/ BIE studien er det spurt om flere spørsmål knyttet til mental helse.

Vi kan her ikke si noe om årsakssammenhenger, om bedre psykisk helse gjør en til kulturbruk, eller om kulturbruk gir bedre psykisk helse. Men data viser at de som har opprettholdt kulturell aktivitet under pandemien også har vært lettere til sinns. Det forskes videre på dette i regi av forskere ved UiB og Seksjon for strategi og analyse.

